

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”
DIN CHIȘINĂU**

ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.: 378.091:[811.133.1+004](043.2)

BULAT-GUZUN ANA

**EVALUAREA COMPETENȚELOR LINGVISTICE PRIN TIC
ÎN STUDIUL UNIVERSITAR AL LIMBII FRANCEZE**

533.01 PEDAGOGIE UNIVERSITARĂ

REZUMATUL

tezei de doctor în științe ale educației

Chișinău, 2020

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale „Științe ale Educației”
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Componența Comisiei de susținere publică a tezei de doctorat:

1. Constantin CIORBĂ, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” - **președintele comisiei**
2. Angela SOLCAN, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” - **conducător de doctorat**
3. Maia COJOCARU-BOROZAN, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Tiraspol – **referent oficial**
4. Ludmila ZBANȚ, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova - **referent oficial**
5. Nicolae BALMUȘ, doctor în științe fizico-matematice, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” - **referent oficial.**

Susținerea va avea loc pe 27 ianuarie 2021, la ora 14.00 în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, blocul de studii nr. 2, Sala Senatului, str. I. Creangă 1, MD-2069.

Rezumatul lucrării și teza de doctorat pot fi consultate pe pagina web a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” (www.upsc.md) și pe pagina web a ANACEC (www.cnaa.md).

Rezumatul a fost expediat la 24 decembrie 2020.

Autoare:

Ana BULAT-GUZUN

Conducător științific:

Angela SOLCAN,
doctor în Pedagogie,
conferențiar universitar

Președintele comisiei:

Constantin CIORBĂ,
doctor habilitat în Pedagogie,
profesor universitar

© Bulat-Guzun Ana, 2020

CUPRINS

Repere conceptuale ale cercetării.....	4
Conținutul tezei	10
Concluzii generale și recomandări	22
Bibliografie	26
Lista publicațiilor autoarei la tema tezei	29
Adnotare (română, rusă și engleză)	31

Lista abrevierilor

CECRL – Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi

CL – Competențe Lingvistice

EE – Eșantionul Experimental

FFLS – Facultatea Limbi și Literaturi Străine

LF – Limba Franceză

MDI - Manual Digital Interactiv

TIC – Tehnologii Informaționale și de Comunicație

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța temei abordate este determinată de standardele calității sistemului de învățământ din Republica Moldova, formulate în documentele de politici ale educației din R. Moldova, care solicită oferte educaționale ajustate la nevoile de cunoaștere ale agenților educaționali și la provocările societății contemporane: globalizarea, digitalizarea, tehnologizarea etc., era digitală generând premise valorificării complexe a tehnologiilor informaționale și de comunicare (TIC) în procesul de predare-învățare-evaluare a limbilor străine.

În domeniul formării profesionale inițiale a cadrelor didactice de limbi străine politicile educaționale și lingvistice la nivel național și internațional (Codul Educației al Republicii Moldova, Cadrul de Referință al Curriculumului Național, Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general, Standarde de competențe în domeniul TIC pentru cadrele didactice – UNESCO, Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi etc.) promovează ca și prioritare două competențe-cheie: comunicarea în limba străină și competența digitală. Competența de comunicare în limba străină este abordată din perspectivă: lingvistică, sociolingvistică, pragmatică și (pluri/inter)culturală. Competența lingvistică include cunoștințele și capacitățile lexicale, gramaticale, semantice, fonetice și ortografice specifice sistemului unei limbi, independent de valoarea sociolingvistică a variațiilor sale și de funcțiile pragmatice ale realizărilor sale [10, p. 17]. Din această perspectivă „Strategia Educația-2020” configurează trei piloni de bază: acces, relevanță, calitate [48, p. 3], atribuindu-i sistemului educațional misiunea de a asigura valorificarea potențialului individual al personalității în procesul învățării pe tot parcursul vieții. Competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă îmbinarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor adecvate contextului social [42]. În cadrul societății bazate pe cunoaștere, acestea asigură un plus de valoare pe piața muncii într-o lume din ce în ce mai interconectată, un factor major în inovație, productivitate și competitivitate, contribuind la coeziunea socială și oferă subiecților flexibilitate și adaptabilitate, satisfacție și motivație. Achiziția competențelor-cheie reprezintă contribuția directă la valorizarea principiilor de egalitate și acces pentru toți, dat fiind faptul, că acestea sunt interdependente, punându-se accentul pe gândirea critică,

creativitate, inițiativă în rezolvarea problemelor, luarea deciziilor, gestionarea constructivă a sentimentelor.

Utilizarea pleneră a TIC în evaluarea competențelor lingvistice (CL) implică formarea competenței digitale prin alfabetizarea digitală care implică deținerea unor competențe profesionale necesare implementării TIC în predarea-învățarea-evaluarea acestora. Valorificarea instrumentelor TIC în predarea-învățarea-evaluarea limbilor străine generează multiple efecte formative de validare a competențelor de comunicare ale studenților.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Analiza evolutivă a conceptelor de „evaluare”, „competență”, „competențe lingvistice”, „TIC” realizată de către cercetători autohtoni și străini din domeniul științelor educației, didacticii, lingvisticii generale, psihologiei, sociologiei, filosofiei au permis stabilirea reperelor teoretice privind teoria și metodologia evaluării elucidate în cercetările autorilor: C. Cucos [19], P. Lisievici [30], M. Manolescu [31], D. Potolea [40], T.I. Radu [41], M. Bocoș [4] etc. Atestăm noțiuni despre evaluarea alternativă și complementară în lucrările lui I. Cerghit [13]. Un tribut esențial adus conceptului de „competență” l-am descoperit la autorii: V. Guțu [27], Ph. Perrenoud [36, 37], C. Bourguignon [5], G. Boutin [6], J.P. Bronckart [7], M. Butlen [9] etc. Abordarea critică a demersului pedagogic bazat pe competențe este tratată de autorii: M. Crahay [18], A. del Rey [22], N. Hirtt [28] etc. Investigarea curriculumului centrat pe competențe în țara noastră a fost făcută preponderent de cercetătorul V. Guțu [27]. Aspecte ale demersului bazat pe competențe în pedagogia universitară au fost cercetate de către C. Chauvigné [14], S. Constantin [16]. Noțiuni generale din domeniul didacticii limbilor străine au fost citate de la autori precum: P. Martinez [32], J.P. Cuq [20], M. Minder [33]. Cu referire la didactica formării competențelor au scris: A. Ardelean, O. Mândruț [1]. Metodologia evaluării din prisma pedagogiei competențelor o descoperim în lucrările cercetătorilor: N. Bucun [8], G. Scallon [44], X. Roegiers [43] etc. Descrierea referențialului de evaluare a competențelor în învățământul preuniversitar a fost realizată de cercetătorii L. Pogolșa [39], N. Bucun [8]. Valorificarea situației-problemă în evaluarea competențelor studenților a fost realizată de cercetătorii: F.M. Gerard [25], C. Partoune [35]. Unele aspecte ale evaluării prin intermediul portofoliului (portofoliul digital) au fost dezvoltate de autorii: D. Berthiaume [2], R. Bibeau [3] etc. Despre pedagogia proiectului în evaluarea competențelor au scris: R. Farr, B. Tone [23]. Funcționalitatea grilei de evaluare a competențelor a fost detaliat descrisă de autorii R. Côté, J. Tardif [17].

Despre eficiența utilizării TIC în educație au scris cercetătorii: S. Făt, A.V. Labăr [24], A. Globa [26], B. Houot [29].

Reperete teoretice ale cercetării vizează: *sensurile, funcțiile, strategiile, operațiile, etapele, metodele și tehnicile de evaluare* – C. Cucos [19], P. Lisievici [30], M. Manolescu [31], D. Potolea [40], T.I. Radu [41], M. Bocoș [4]; *tendențele și perspectivele demersului bazat pe competențe în didactica limbii franceze* – V. Guțu [27], Ph. Perrenoud [36, 37], C. Bourguignon [5], G. Boutin [6], J.P. Bronckart [7], M. Butlen, J. Dolz [9]; *principiile și strategiile de evaluare a competențelor lingvistice* – N. Bucun [8], L. Pogolșa [39], G. Scallon [44], X. Roegiers [43], R. Côté, J. Tardif [17]; *specificul evaluării competențelor lingvistice prin TIC* – A. Bulat [53, 54, 55, 56, 57, 63, 70, 71], S. Făt, A.V. Labăr [24], A. Globa [26], B. Houot [29] etc.

În procesul de modernizare și de adaptare la noile realități culturale, socioeconomice prin promovarea aspirațiilor de integrare europeană cu referire la educația permanentă, instituțiile de învățământ din Republica Moldova se orientează tot mai mult spre valorificarea ofertelor propuse de industriile și tehnologiile informaționale moderne. În acest sens, instrumentele TIC sunt folosite pe larg ca mijloc de bază în studierea limbilor străine, datorită accesului pe care îl permit la abundența de informații multilinguale. În acest context, studierea temei este importantă din perspectiva tendinței actuale de integrare a TIC în învățământul superior, în scopul soluționării problemelor pedagogice moderne, determinate de exigența optimizării procesului instructiv-educativ universitar în raport cu necesitățile pieței muncii, în acord cu exigențele societății informaționale care au generat **problema cercetării** ce constă în valorificarea insuficientă a oportunităților metodologice ale resurselor TIC pentru evaluarea competențelor lingvistice în procesul de formare profesională inițială a cadrelor didactice de limbă franceză.

Scopul cercetării presupune stabilirea reperelor teoretice, elaborarea și validarea *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* ale studenților în studiul universitar al limbii franceze.

Pentru realizarea scopului, au fost stabilite următoarele **obiective de cercetare**:

1. determinarea reperelor teoretice privind evaluarea competențelor lingvistice prin TIC în contextul predării-învățării universitare;
2. interpretarea oportunităților metodologice ale evaluării competențelor lingvistice prin TIC ca preocupare pedagogică în învățământul superior;
3. studiul experimental al gradului de valorificare a TIC în evaluarea competențelor lingvistice ale studenților;

4. elaborarea, implementarea și validarea experimentală a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* ale studenților în studiul universitar al limbii franceze;
5. estimarea eficienței metodologiei reprezentată de *Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL*.

Ipoteza cercetării. Evaluarea prin TIC a competențelor lingvistice în studiul universitar al limbii franceze se va ameliora semnificativ, devenind un proces personalizat și individualizat, dacă: vor fi determinate reperatele teoretice privind evaluarea competențelor lingvistice în contextul predării-învățării universitare; vor fi interpretate oportunitățile metodologice ale evaluării competențelor lingvistice prin TIC în învățământul superior; va fi studiat experimental gradul de valorificare a TIC în evaluarea competențelor lingvistice ale studenților și va fi demonstrată eficiența metodologiei reprezentată de *Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL* în formarea universitară a studenților pentru comunicarea în limba franceză.

Metodologia cercetării științifice. Investigația a fost realizată în baza teoriilor, concepțiilor, legităților, principiilor din domeniul științelor educației, didacticii universitare, a științelor comunicării, sociologiei educației și a valorilor comunicării în limba străină, promovate în documente de politici educaționale și politici lingvistice: (a) Codul Educației al Republicii Moldova [15], „Educația 2020” [48], Referențialul competențelor TIC pentru profesori – UNESCO [49], Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general [47], (b) documente normative privind formarea universitară a profesorilor de limbă franceză: Planul-cadru pentru studii superioare [38], Cadrul de referință al curriculumului universitar [12], Curriculumul național la limba străină [21], CECRL [10, 11] etc.

Metodele de cercetare aplicate în realizarea demersului investigational și experimental includ: documentarea științifică, analiza și sinteza, modelarea teoretică, comparația, metoda generalizării teoretice, experimentul pedagogic, testarea, prelucrarea și interpretarea datelor experimentale, chestionarul, studiul de caz, analiza produselor activităților studenților.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării rezidă în identificarea perspectivelor teoretice actuale ale valorificării pragmatice a TIC în procesul predării-învățării-evaluării limbii franceze; precizarea și dezvoltarea semnificației conceptelor de bază - „evaluare”, „competență”, „competențe lingvistice”, „evaluarea competențelor lingvistice”, instrumente „TIC”, analizate în contextul stabilirii metodologiei de evaluare a competențelor

lingvistice în studiul universitar al limbii franceze și al evidențierii abordărilor și orientărilor științifice privind utilizarea TIC; discriminarea nivelurilor de dezvoltare a competențelor lingvistice ale studenților, formularea criteriilor de evaluare și a indicatorilor de apreciere a nivelului de dezvoltare a CL ale studenților; descrierea *Referențialului de evaluare a CL prin TIC în studiul universitar al limbii franceze*.

Problema științifică soluționată în cercetare constă în determinarea fundamentelor teoretice privind CL, elaborarea și validarea experimentală a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* ale studenților, prin elucidarea oportunităților metodologice de eficientizare a didacticii limbii franceze în învățământul superior care contribuie la dezvoltarea didacticii universitare în contextul societății informaționale.

Semnificația teoretică a cercetării este susținută de: analiza, precizarea, delimitarea și interpretarea cadrului conceptual al evaluării prin TIC a competențelor lingvistice la nivelul unor criterii și indicatori specifici; interpretarea orientărilor științifice privind TIC, a dificultăților de utilizare a instrumentelor TIC în studierea limbii franceze; elucidarea oportunităților metodologice de eficientizare a didacticii limbii franceze în învățământul superior.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în elaborarea, argumentarea științifică și validarea experimentală a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* în studiul universitar al limbii franceze. Fundamentele teoretico-aplicative (inserate în model) valorificate și validate în cadrul experimentului pedagogic realizat au contribuit la sporirea eficienței dezvoltării competenței de comunicare, în general, și la ameliorarea procesului de evaluare a competențelor lingvistice prin intermediul TIC, în particular. *Referențialul de evaluare a CL, Grila de evaluare, Indicatorii de apreciere a nivelului de dezvoltare a competențelor lingvistice, Matricea de dezvoltare a competențelor lingvistice prin utilizarea manualului digital interactiv e-Flux* pot fi aplicate nu doar în predarea-învățarea-evaluarea limbii franceze, ci și în studiul altor limbi străine la nivel universitar și pentru formarea continuă a cadrelor didactice. Reperetele teoretice și metodologice ale cercetării pot servi ca suport teoretic în elaborarea ghidurilor metodologice și a notelor de curs.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul cercetărilor experimentale din cadrul UPS „Ion Creangă”, la cursurile de limba franceză, prin implementarea fundamentelor teoretico-aplicative elaborate și structurate în *Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL* în studiul universitar al limbii franceze, inclusiv prin participarea la conferințe

naționale și internaționale, publicarea materialelor științifice, a cărților de specialitate la limba franceză și realizarea activităților practice cu studenții care învață limba franceză.

Aprobarea rezultatelor cercetării. Rezultatele cercetării au fost discutate și aprobate în cadrul ședințelor Catedrei de *Filologie Romanică*, Consiliului profesoral FLLS, Comisiei de îndrumare din cadrul Școlii doctorale *Științe ale educației*, la seminarele metodologice, la întrunirile metodice și activitățile activ-participative, la cursurile de limba franceză din cadrul FLLS.

Ideile de bază și rezultatele investigației teoretice și ale celei experimentale au fost promovate și abordate în cadrul comunicărilor la conferințele științifice naționale și internaționale, la colocviile, la mesele rotunde, la stagiile, trainingurile și workshopurile desfășurate în cadrul UPS „Ion Creangă”, AUF Chișinău, Asociației profesorilor de limba franceză din Moldova, cursurilor de formare profesională continuă organizate de Centrul de formare continuă a UPS „Ion Creangă”.

Publicațiile la tema tezei. Cercetarea realizată se încadrează în direcțiile de cercetare ale Catedrei de *Filologie Romanică* a UPS „Ion Creangă”. Rezultatele cercetării au fost expuse în **20** lucrări științifice, dintre care: 3 în reviste științifice de specialitate [50, 51, 52], 8 în publicații ale conferințelor naționale și internaționale [53, 54, 55, 56, 59, 62, 65, 67], 3 în analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor [60, 63, 66], 4 în materialele conferințelor științifice ale profesorilor și cercetătorilor [57, 58, 61, 64], 2 cărți de specialitate: „J'étudie et je pratique la grammaire française” [68], „Le verbe français: exercices et évaluations” [69] și **4** alte obiecte de proprietate intelectuală [72, 73], inclusiv: „e-Flux: Manual digital interactiv de studiere a limbii franceze” - certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe. Seria O, nr. 6292. Chișinău: Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, 2019 [70]; „Medalia de aur pentru *Manual digital interactiv de studiere a limbilor străine*”. România: Expoziția internațională EuroInvent, ed. 11, 2019 [71].

Volumul și structura tezei. Teza conține: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (222 surse), 31 de anexe. În total, lucrarea are 156 de pagini text de bază, 43 figuri și 24 tabele.

Cuvinte-cheie: evaluare, competență, competențe lingvistice, evaluarea competențelor lingvistice, instrumente TIC, competență digitală, didactica limbii franceze.

CONȚINUTUL TEZEI

Introducerea precizează tema, actualitatea și importanța problemei de cercetare, descrierea situației în domeniul de cercetare, problema, scopul și obiectivele cercetării, noutatea și originalitatea științifică ale cercetării, semnificația teoretico-aplicativă a cercetării, aprobarea și implementarea rezultatelor cercetării, volumul și structura, sumarul compartimentelor tezei.

Capitolul 1, **Repere teoretice ale evaluării prin TIC a competențelor lingvistice în învățământul superior**, conține studiul teoretic al problemei cercetate și scoate în evidență esența și conținutul conceptelor de bază: „evaluare”, „competență”, „competențe lingvistice”, „evaluarea competențelor lingvistice”, „instrumente TIC”. În cadrul acestui capitol au fost analizate detaliat istoricul și evoluția orientărilor științifice privind competențele lingvistice și evaluarea lor prin intermediul TIC.

Analiza minuțioasă a reperelor teoretice privind evaluarea prin TIC a competențelor lingvistice în studiul universitar al limbii franceze a permis elaborarea mai multor instrumente teoretice: *Evoluția noțiunii de „competență”*, *Structura competenței*, *Structura competenței de comunicare în limba franceză*, *Taxonomia competenței de comunicare*, *Sensurile evaluării*, *Funcțiile evaluării*, *Clasificarea strategiilor de evaluare*, *Evaluarea formativă versus evaluarea normativă*, *Avantajele utilizării TIC la cursul de limbă franceză* etc.

Abordarea teoretică a continuat cu identificarea și analiza competențelor lingvistice în literatura de specialitate, prezentarea taxonomiilor elaborate de cercetători, cu analiza metodelor și strategiilor de evaluare a competențelor lingvistice prin TIC. Studiul epistemologic ne-a permis să stabilim reperele teoretice în baza cărora vor fi determinate și elaborate cele aplicative. Nume de referință în realizarea conceptualizării și stabilirii reperelor teoretice sunt: V. Guțu [27], C. Cucuș [19], N. Bucun [8], L. Pogolșa [39], P. Lisievici [30], M. Manolescu [31], D. Potolea [40], T.I. Radu [41], M. Bocoș [4], S. Făt, A.V. Labăr [24], Ph. Perrenoud [36, 37], C. Bourguignon [5], G. Boutin [6], J.P. Bronckart [7], M. Butlen, J. Dolz [9], G. Scallon [44], X. Roegiers [43], R. Côté, J. Tardif [17], B. Houot [29] etc.

Studiul istoricului și abordărilor demersului bazat pe competențe, al teoriei și metodologiei evaluării didactice a oferit posibilitatea de a formula propria definiție pentru evaluarea competențelor lingvistice. În viziunea noastră, **evaluarea competențelor lingvistice** presupune aprecierea mobilizării cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor de ordin lexical, gramatical, semantic, fonologic, ortografic și ortoepic în situații complexe de

comunicare, în mod spontan, efectuată în baza unei grile de evaluare. Utilizarea instrumentelor TIC va ameliora semnificativ evaluarea competențelor lingvistice, acest proces devenind unul personalizat și individualizat.

Capitolul 2, *Metodologia evaluării competențelor lingvistice prin TIC în studiul universitar al limbii franceze*, conține esența și conținutul politicilor și practicilor educaționale de evaluare prin TIC a competențelor lingvistice ale studenților care învață limba franceză. De asemenea, capitolul descrie praxiologia valorificării metodologice a elaborării conceptuale a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* în studierea limbii franceze (Fig. 2.1), ca rezultat al studierii reperelor teoretice care au fost implementate la UPS „Ion Creangă” în procesul predării limbii franceze. În acest capitol este analizată și prezentată tehnologia didactică universitară de evaluare a competențelor lingvistice prin TIC, precum și *Referențialul de evaluare a competențelor lingvistice prin TIC*, ceea ce a permis elaborarea instrumentelor teoretice: *Finalitățile de studiu și Competențe dezvoltate în cadrul cursurilor de Limbă franceză, Produsul preconizat și modalități de evaluare în cadrul cursului de Limbă franceză, Portofoliul – evaluarea produsului, procesului și progresului, Reprezentarea grafică a situației-problemă, Captura de ecran Interfața MDI e-Flux, Captura de ecran Editarea manualului digital, Captura de ecran Resurse MDI etc.*

Instrumentarea metodologică s-a bazat pe identificarea și stabilirea importanței instrumentelor TIC în predarea-învățarea-evaluarea limbii franceze, a condițiilor instituționale, a pregătirii cadrelor didactice, a disponibilității studenților, cu analiza instrumentelor TIC disponibile, cu stabilirea avantajelor utilizării TIC în procesul de evaluare a competențelor lingvistice. Nume de referință în stabilirea reperelor metodologice sunt: V. Guțu [27], C. Cucuș [19], M. Manolescu [31], I. Cerghit [13], Ph. Perrenoud [36, 37], C. Bourguignon [5], G. Boutin [6], J.P. Cuq [20], N. Bucun [8], G. Scallon [44], X. Roegiers [43], J.P. Bronckart [7], R. Bibeau [3], F.M. Gerard [25], C. Partoune [35], R. Côté, J. Tardif [17] etc.

În baza unei investigații preliminare care a avut caracter de justificare, de confirmare a problemei și scopului proiectat, am realizat un studiu prin analiza documentelor de bază ce țin de domeniul Științe ale Educației și de politicile lingvistice (Codul Educației [15], Cadrul de referință al curriculumului universitar [12], Planul cadru universitar [38], Curriculum național 2010-2018 [21], CECRL [10, 11]), pentru a identifica particularitățile evaluării competențelor lingvistice. De asemenea, am investigat opinia studenților și a cadrelor didactice universitare (pe un lot de 52 subiecți) referitoare la utilizarea

instrumentelor TIC în procesul educațional, la disponibilitatea și accesibilitatea utilizării instrumentelor TIC în procesul de predare-învățare-evaluare. Etapa preliminară a experimentului pedagogic a demonstrat că evaluarea competențelor lingvistice prin TIC reprezintă un proces complex, care implică mai multe componente interconectate strategic și influențate de factori multipli. În acest sens, am elaborat *Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL* (Fig. 2.1) care se circumscrie în particularitățile caracteristice tehnologiei didactice universitare și care structurează și combină metode, procedee, tehnici etc. în baza unui sistem de principii specifice [34, p. 87].

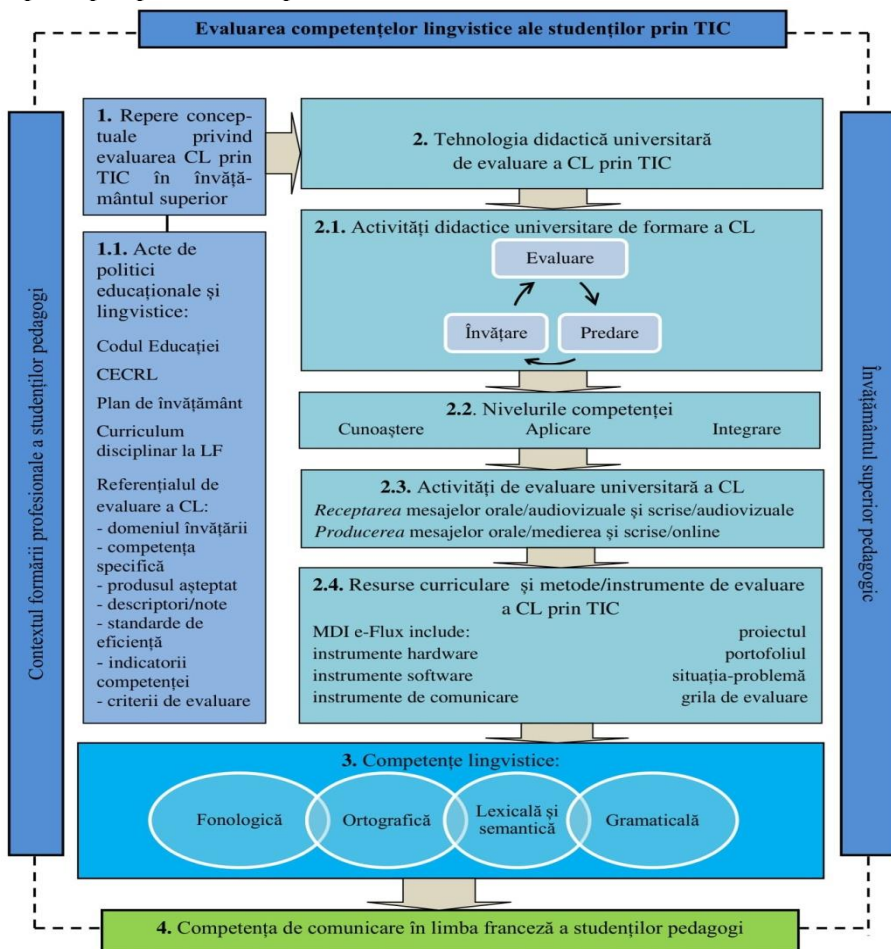

Fig. 2.1. Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL

Prezentarea grafică a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* presupune o strategie investigațională orientată spre soluționarea problemei cercetării, axată pe următoarele aspecte: 1. explorarea reperelor conceptuale privind evaluarea CL prin TIC în învățământul superior și corelarea aspectelor teoretice ale evaluării competențelor lingvistice cu cele practice, prevăzute de actele de politici educaționale și lingvistice naționale și internaționale; 2. descrierea tehnologiei didactice universitare de evaluare a CL prin TIC, cu identificarea și investigarea unor resurse curriculare și instrumente TIC de evaluare a competențelor lingvistice; 3. stabilirea indicatorilor de apreciere ai nivelului de dezvoltare a CL; 4. identificarea aspectului fundamental-valoric, care cuprinde argumente relevante în favoarea asimilării competențelor lingvistice în contextul dezvoltării competenței de comunicare în limba franceză.

Capitolul a fost încheiat cu descrierea MDI e-Flux – produsul cercetării – care reprezintă versiunea digitală interactivă (Fig. 2.2) a manualului clasic de studiere a limbii franceze „Flux. Méthode de français : Phonétique / communication” [45] destinat studenților debutanți.

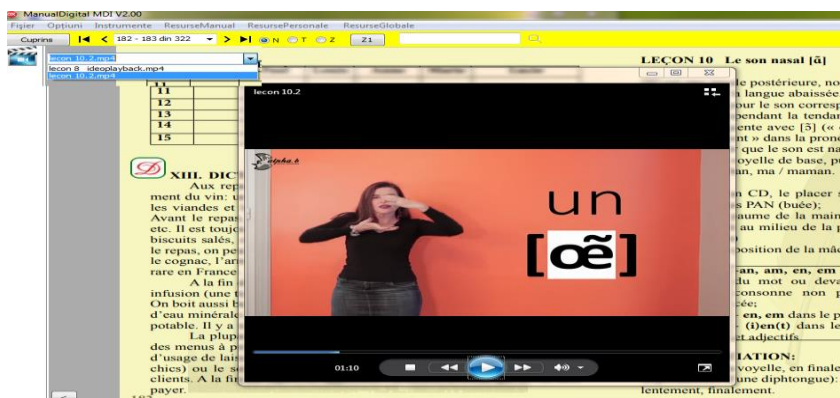

Fig. 2.2. Captura de ecran MDI e-Flux

e-Flux este un soft educațional flexibil. Toate resursele manualului - fișiere audio (mp3), video (mp4), imagini (png, jpeg, bmp, etc), documente (doc, pdf), prezentări electronice (ppt, pps), teste de diverse tipuri (adevărat/fals, alegere multiplă, fraze cu lacune etc.), dictări electronice, linkuri interne și externe - sunt modificabile. Procesul de inserare/modificare a resurselor manualului (Fig. 2.3) este simplu și se realizează prin intermediul meniurilor derulante și a ferestrelor de dialog.

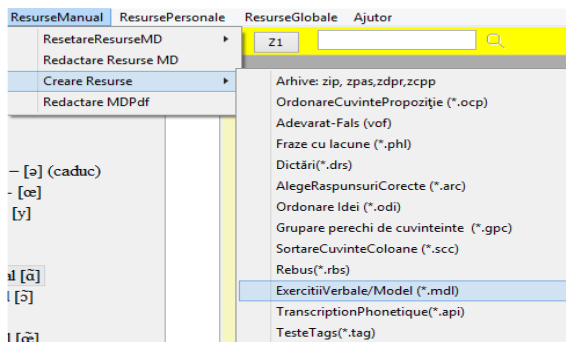

Fig. 2.3. Captura de ecran *Crearea resurselor MDI e-Flux*

Utilizatorul cu drept de administrator (profesorul) poate crea și insera activități interactive atât în paginile manualului, cât și pe câmpurile lui. Efectul modificării resurselor manualului se observă imediat prin apariția sau nimicirea iconițelor specifice fiecărei resurse. Modificările realizate în resursele manualului se păstrează și pot fi valorificate la deschiderile ulterioare ale manualului. Utilizatorul simplu (elevul/studentul) poate consulta în ritm propriu orice resursă din manual, realizând sarcini (activități lexicale, semantice, fonetice, gramaticale, ortografice etc.) și documentând rezultatele în dosarele manualului. Toate activitățile elevului/studentului se documentează și pot fi consultate de profesor sau alte persoane (părinți) cu drept de administrator.

Ideea principală a produsului software pentru elaborarea manualelor digitale de generația 2.0. a fost de a implementa și de a promova o concepție nouă în elaborarea manualelor digitale interactive prin personalizarea de către utilizatorul final (profesor sau student) a conținuturilor interactive și statice incluse în manualul tipărit în format PDF. Nu este o cerință obligatorie ca utilizatorul (profesor sau student) care realizează personalizarea să aibă cunoștințe avansate de programare.

Pentru a concluziona putem afirma cu certitudine că manualul digital interactiv e-Flux reprezintă un instrument TIC ideal pentru evaluarea competențelor lingvistice ale studenților.

Capitolul 3, *Cadrul praxiologic al implementării modelului tehnologic de evaluare prin TIC a competențelor lingvistice în studiul universitar al limbii franceze* prezintă experimentul pedagogic prin intermediul căruia a fost implementat și validat *Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL*, care conține reperele teoretico-aplicative ale procesului dat.

Determinarea și formularea problemei, scopului și strategiei cercetării au permis să conturăm câteva **obiective-direcții** esențiale, care au servit drept puncte de reper pentru desfășurarea demersului investigațional preconizat: investigarea opiniei și atitudinilor studenților și ale cadrelor didactice privind utilizarea TIC în procesul de evaluare a competențelor lingvistice; investigarea atitudinii studenților cu privire la necesitatea dezvoltării competenței de utilizare a noilor tehnologii în procesul de formare academică; identificarea și stabilirea eficienței utilizării TIC în procesul de evaluare a competențelor lingvistice în studierea limbii franceze; determinarea instrumentelor TIC optime pentru evaluarea competențelor lingvistice în studierea limbii franceze de către studenți; elaborarea instrumentelor metodologice, a probelor care vor fi aplicate în etapele de constatare și control ale experimentului pedagogic; fundamentarea, elaborarea și validarea strategiilor interactive de evaluare a competențelor lingvistice prin intermediul TIC.

În desfășurarea experimentului pedagogic, am aplicat observația științifică, conversația, chestionarea studenților și a cadrelor didactice universitare, studiul de caz, studiul produselor activităților studenților, analiza și sinteza, interpretarea datelor experimentale, probe de evaluare a competențelor lingvistice și tehnica cercetării *before and after method* (*înainte și după*).

Partea experimentală a cercetării s-a desfășurat în cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” și s-a bazat pe reperatele teoretice și metodologice ale cercetării. Eșantionul experimental a fost reprezentat de 107 subiecți, dintre care 92 de studenți și 15 cadre didactice universitare de la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine.

Experimentul pedagogic a inclus trei etape: de constatare, de formare și de control. **Etapa de constatare** a fost realizată în primul semestru al anului de studii 2018-2019 și s-a bazat pe evaluarea competențelor lingvistice ale studenților în baza testului 1 (Fig. 3.1), care vizează cele trei domenii – cunoaștere, aplicare, integrare –, precum și pe identificarea opiniei cadrelor didactice universitare referitoare la utilizarea TIC în procesul de evaluare a studenților.

Testarea nivelului inițial al competențelor lingvistice ale studenților a fost realizată prin intermediul TIC, și anume cu ajutorul manualului digital interactiv. Activitățile interactive care constituie baza resurselor interne a MDI e-Flux au stat la temelia realizării testului.

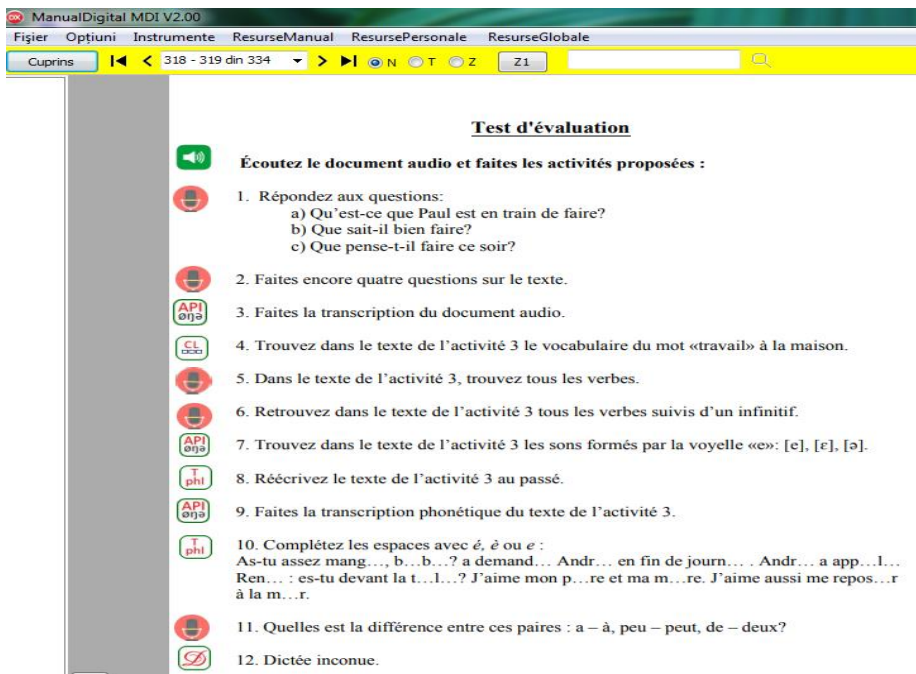

Fig. 3.1. Captura de ecran a testului de evaluare prin TIC a CL

Rezultatele testului, la etapa de constatare, au demonstrat că nivelul minim a fost înregistrat de 20 de subiecți, ceea ce constituie 21,7% din EE, nivelul mediu a fost înregistrat de 53 de subiecți, ceea ce constituie 57,6% din EE, și nivelul avansat a fost înregistrat de 19 subiecți, adică 20,6% din EE.

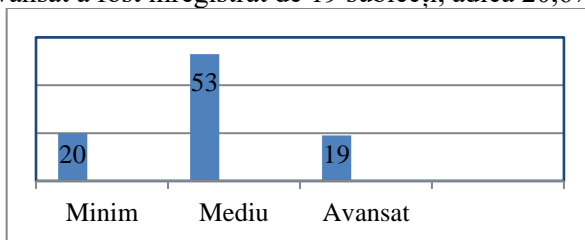

Fig. 3.2. Rezultatele testului 1: nivelul inițial de dezvoltare a CL (etapa de constatare)

Rezultatele testului 1 au fost influențate în mod direct de faptul că utilizarea instrumentelor TIC constituie, pentru unii studenți, un impediment în realizarea parcursului lor academic, iar depășirea acestei bariere va

constitui unul din obiectivele experimentului de formare, și anume, prin formarea și/sau dezvoltarea competenței digitale a studenților.

La etapa **experimentului de formare**, au fost valorificate conținuturi curriculare conform *Indicatorilor de apreciere a nivelului de dezvoltare a CL*, elaborați în concordanță cu CECRL; a fost valorificat *Referențialul de evaluare a CL* ale studenților în procesul de învățare a limbii franceze; a fost aplicat, paralel cu programul de formare de bază prevăzut de curricula la Limba franceză, un program de instruire a studenților axat pe formarea și/sau dezvoltarea competenței digitale; a fost implementat *manualul digital interactiv e-Flux*, prin intermediul căruia s-a valorificat evaluarea cu ajutorul instrumentelor TIC pentru toate activitățile comunicative – receptarea mesajelor orale/audiovizuale, producerea mesajelor orale/medierea, receptarea mesajelor scrise/audiovizuale, producerea mesajelor scrise/online – și pentru toate nivelurile competenței lingvistice: lexical, semantic, gramatical, fonologic, ortografic și ortoepic, considerate componente ale *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* (Fig. 2.1). Implementarea modelului a presupus evaluarea CL prin diverse activități de receptare orală și/sau scrisă a mesajelor și de producere orală și/sau scrisă a mesajelor, realizate permanent prin intermediul TIC.

Procesul pe care l-am desfășurat la etapa de formare s-a realizat cu ajutorul instrumentelor TIC didactizate, avizate de experți în educație. Desigur, la baza tuturor activităților de formare a stat, în calitate de reper metodologic, *Referențialul de evaluare a CL*. Acesta a stat și la baza elaborării MDI e-Flux, valorificat la cursul de limba franceză. Investigația utilizării manualului digital în studierea limbii franceze privind evaluarea competențelor lingvistice ale studenților a permis realizarea unei cercetări ample a cunoștințelor, deprinderilor și atitudinilor studenților, analizând influența modificărilor determinate de această practică asupra comportamentului lor academic. În cadrul cercetării, ne-am convins că noile tehnologii fac parte nu doar din cotidianul social al studenților, dar și din contextul sistemului de învățământ modern.

Manual digital interactiv e-Flux, la fel ca și manualul tipărit „*Flux. Méthode de français : Phonétique/communication*” [45], este structurat în 16 unități de curs, în care, de regulă, se regăsesc următoarele tipuri de activități, specifice domeniului de studiere a limbilor moderne: exerciții în baza secvențelor audio, video și imaginilor; exerciții de citire corectă a textelor, dialogurilor și poeziilor; exerciții de completare a lacunelor în fraze și text; teste de tipul adevărat/fals; teste de alegere a răspunsurilor corecte; dictări (de

cuvinte, fraze, texte cunoscute și necunoscute); exerciții de transcriere fonetică. Aceste tipuri de activități acoperă toate aspectele competențelor lingvistice: lexical, semantic, gramatical, fonologic, ortografic și ortoepic (tabelul 3.1).

Tabelul 3.1. Matricea de evaluare a CL prin utilizarea MDI e-Flux

Unitatea didactică	Competențe lingvistice valorificate			
	Componenta fonologică	Componenta lexicală și semantică	Componenta gramaticală	Componenta ortografică și ortoepică
Leçon 1/[a – a]. Décrire une personne. «Ma famille»	Exercices d'entraînement des sons [a- a]; Amusement sonore; Virelangues; Lecture du dialogue, du poème; Lecture du texte «Ma famille»; Dictée.	Vocabulaire: décrire une personne; Mécanismes pour obtenir une information sur une personne, une chose.	Articles indéfinis – articles défines. Complétez les blancs par l'article indéfini, défini ou contracté.	Complétez les vides avec: a, â, à, as.
Leçon 2/[e]. Décrire les objets. «Ma maison»	Exercices d'entraînement du son [e]. Amusement sonore; Virelangues; Lecture du dialogue, du poème; Faites la transcription phonétique des phrases ci-dessous; Lecture du texte «Ma maison»; Dictée.	Décrire un objet, le logement, localiser dans l'espace. Complétez les blancs par les mots qui manquent de la liste ci-dessous.	Prépositions de lieu : à, au, à la, de, du, de la, chez etc. Complétez les blancs par les prépositions de lieu.	Complétez les vides avec: é, er, ez, ai. Classez les mots dans le tableau selon la prononciation de «x».
...

La **etapa de control**, a fost aplicat testul 2. Scopul testului a fost de a stabili nivelul final de dezvoltare a competențelor lingvistice. Dat fiind faptul că am lucrat conform metodei *before and after*, am aplicat același test ca și la

etapa de constatare, doar că gradul de dificultate al itemilor, de această dată, este mai mare.

Rezultatele testului 2 la etapa de control (Tabelul 3.2) au demonstrat că din 92 de studenți, 52 se încadrează în nivelul avansat de posedare a competențelor lingvistice în limba franceză și 40, în nivelul mediu.

Tabelul 3.2. Rezultatele t2 (etapa de control)

Nivel	Nr. de studenți	%
Avansat	52	56,52
Mediu	40	43,47
Minim	0	0
Total	92	100%

Datele din tabelul de mai sus demonstrează că studenții au înregistrat la testul 2 rezultate mai bune decât la testul 1 (etapa de constatare). Acest lucru se datorează accesului direct la modele autentice de comunicare în limba franceză, posibilității studenților de a accesa materialul predat ori de câte ori au nevoie și de a se autoevalua la fiecare etapă a procesului de învățare.

La etapa inițială a cercetării noastre, conform indicatorilor de apreciere a competențelor lingvistice, am constatat că posedarea competențelor lingvistice corespundea, preponderent, nivelurilor minim și mediu. Acest rezultat se datora îndeosebi curriculumului bazat pe un model tradițional de dezvoltare a competențelor lingvistice, care nu integrează instrumente TIC, recurgând la mijloace tradiționale de predare-învățare-evaluare. La etapa de control însă, rezultatele înregistrate (Fig. 3.3) sunt preponderent de nivel avansat și mediu, acest lucru datorându-se îndeosebi modernizării curriculare, prin integrarea instrumentelor TIC în procesul de evaluare a competențelor lingvistice.

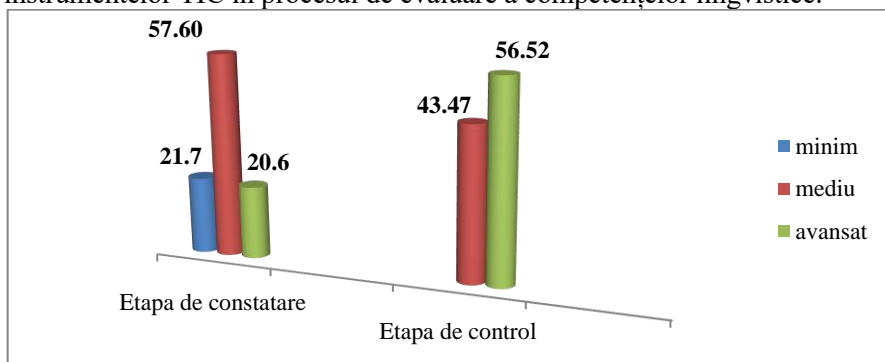

Fig. 3.3. Valori comparate ale dezvoltării nivelului CL (constatare și control)

Diferența dintre rezultatele de la etapa de constatare și de la cea de control se datorează valorificării instrumentelor TIC la toate etapele procesului instructiv – predare, învățare, evaluare. Accesul la surse didactice autentice, oferit de noile tehnologii, le-a permis studenților să-și sensibilizeze capacitățile proprii în ceea ce privește identificarea, asimilarea și integrarea noilor cunoștințe în comunicarea fluentă în limba franceză.

Pe parcursul etapei de control, au fost aplicate două chestionare adresate studenților. Unul dintre chestionare era adresat tuturor studenților lotului experimental, pentru identificarea impactului evaluării competențelor lingvistice prin TIC asupra progresului lor academic. Rezultatele acestei chestionări au scos în evidență faptul că majorității studenților chestionați le-a plăcut evaluarea prin TIC. Acest tip de evaluare le-a solicitat mai multe competențe, mai multă pregătire și efort, ceea ce va asigura și o memorizare a materialului studiat pentru o durată mai mare de timp. Printre răspunsurile frecvente ale studenților, întâlnim: „este mai ușor să lucrezi la computer decât să scrii de mână; este o modalitate bună de a evalua și producerea orală; a fost o metodă nouă de evaluare pentru mine; am aflat cum trebuie să realizez corect o prezentare PowerPoint; formează competențe necesare pentru viitor; a fost un antrenament eficient pentru teza de licență; este o metodă interactivă, interesantă, captivantă; nota a fost obiectivă; este un mod diferit de exprimare a cunoștințelor; am avut posibilitatea de a mă exprima oral; există posibilitatea de autoevaluare; nu suntem presați de timp; este mai eficient”.

Grila de evaluare propusă de profesor i-a disciplinat pe studenți să respecte cu strictețe criteriile stabilite, ceea ce, în mod inevitabil, le-a dezvoltat și competențe noi: „a fost un plan concret de lucru, cu pași clar delimitați; a fost ca un ghid; evaluarea a fost obiectivă, pe dreptate.”

Studenții au stabilit diferențele dintre cele două tipuri de evaluare. În evaluarea tradițională, studenții „învață pe de rost, este evaluată doar exprimarea scrisă, necesită mai puțin timp de pregătire, dar este mai dificilă, este banală, nu pot modifica nimic, provoacă frică.” Or, evaluarea cu ajutorul instrumentelor TIC „cere mai multe competențe; căutăm, muncim mai mult; este evaluată și exprimarea orală; este mai eficientă, dar cere mai mult timp pentru pregătire; dezvoltă competențele lingvistice; este mai interesant; este mai obiectivă; dezvoltă capacitatea de a filtra informațiile; este individualizată, în legătură cu necesitățile fiecărui student; este ceva nou, captivant și deosebit; este personalizată și presupune mai mult lucru individual; putem modifica câte ceva.”

Unanim, studenții au apreciat acest tip diferit de evaluare și chiar se arată deschiși pentru a continua acest demers evaluativ, deoarece „în secolul în care trăim trebuie să ne adaptăm la noile tehnologii; ele ne formează ca profesori moderni; prin această metodă, sunt puse în valoare toate competențele lingvistice; este mai interesant; este modern; am acordat mai multă atenție procesului; nu este plictisitor.”

Cel de-al doilea chestionar, dedicat studenților care au lucrat cu manualul digital interactiv e-Flux, demonstrează că acesta a fost pentru ei o noutate absolută. Studenții au utilizat un manual digital interactiv în exclusivitate la Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”, anume la cursul de studiere a limbii franceze. Absolut toți studenții chestionați au fost mai motivați să studieze limba franceză cu ajutorul manualului digital. Acest rezultat a avut impact pozitiv și asupra reușitei lor academice, dat fiind faptul că 78,38% din studenții implicați în chestionare au confirmat acest lucru, 16,21% sunt indeciși și doar 5,4% nu recunosc meritul manualului digital în îmbunătățirea rezultatelor academice.

La întrebarea din chestionar care le cerea studenților să enumere câteva aspecte pozitive identificate de ei în utilizarea manualului digital, studenții au fost foarte generoși în oferirea răspunsurilor care prezintă valoarea manualului digital din perspectiva lor: *„înregistrările audio ale textelor s-au dovedit a fi foarte utile pentru o lectură corectă; manualul digital permite exersarea de sine stătător a dictărilor, ceea ce, cu siguranță, sporește reușita studentului; manualul digital este o alternativă ecologică a celor din hârtie; a fost ușor de utilizat, fiind accesibil oriunde, doar cu laptopul la îndemână; oricând poți reveni la exerciții și la înregistrările proprii, urmărind progresul; manualul tradițional (fiind foarte mic) nu este atât de accesibil ca cel electronic, în cazul căruia deschizi cu ușurință orice pagină și înveți; manualul digital este foarte comod, este interactiv și mai util; poate fi accesat online, indiferent unde te afli; manualul digital mi-a permis să-l utilizez indiferent de locația mea, este foarte comod, este interactiv; manualul digital poate fi partajat unui coleg care nu-l are; manualul digital este mult mai compact decât cel obișnuit.”*

Totuși, nu este de neglijat nici cealaltă dimensiune a utilizării manualului digital, cea a aspectelor negative identificate de studenți: *„nu fiecare student dispune de un laptop personal; ar fi bine să existe și versiunea pe telefonul mobil a manualului; am întâlnit pe parcurs câteva dificultăți tehnice (nu funcționau unele exerciții); probabil, pe parcurs, se poate simți o ușoară oboseală de la computer; altă problemă ar putea fi*

absența electricității sau rezistența bateriei computerului; în momente neașteptate, pot interveni probleme tehnice; vederea deteriorată și oboseala, cauzată de tehnică utilizată mai mult timp; este în format electronic, ceea ce influențează asupra ochilor, provocând oboseală; manualul digital, dacă nu ai internet, nu-l poți folosi.” Cu toate acestea, în unanimitate, studenților le-a plăcut să lucreze cu manualul digital și majoritatea celor chestionați ar dori ca toate manualele clasice să fie înlocuite cu cele digitale.

Capitolul conține reprezentări grafice care redau dinamica și rezultatele finale ale investigației realizate. Acestea sunt analizate și comentate în conformitate cu obiectivele experimentului pedagogic și ale cercetării în întregime. În acord cu logica și scopul cercetării, am constatat, am elaborat și am verificat nivelul competențelor lingvistice prin TIC în procesul educativ universitar sub aspect cognitiv, la nivel de aplicare și integrare.

Rezultatele experimentului pedagogic au asigurat sporirea nivelului competențelor lingvistice ale studenților, fapt manifestat prin îmbunătățirea competenței de comunicare în limba franceză. La fel, s-a remarcat un interes sporit al studenților pentru utilizarea instrumentelor TIC în procesul de predare-învățare-evaluare a competențelor lingvistice, în mod deosebit studenții au manifestat interes pentru manualul digital interactiv de studiere a limbii franceze. Analiza și interpretarea datelor obținute în urma realizării experimentului pedagogic a demonstrat eficiența utilizării instrumentelor TIC în procesul de evaluare a competențelor lingvistice ale studenților la cursul de limba franceză. Astfel, concluzionăm prin afirmarea că obținerea unor rezultate bune la etapa de control a fost posibilă grație *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL*.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Examinarea politicilor educației și a politicilor lingvistice (Referențialul competențelor TIC pentru profesori - UNESCO, Planul-cadru pentru studii superioare, Codul Educației al Republicii Moldova, „Educația 2020”, Cadrul de referință al curriculumului universitar, Curriculumul național la limba străină, CECRL etc.) referitoare la competențele necesare profesorului de limbi străine relevă ideea, că integrarea TIC în studiul limbilor străine provoacă reconsiderarea procesuală a demersului instructiv. În acest context, evaluarea competențelor lingvistice prin TIC constituie o tendință actuală a optimizării procesului didactic în învățământul superior specifică didacticii limbilor străine, în general, și a limbii franceze, în special. Determinarea

reperelor teoretice, interpretarea datelor experimentului pedagogic a condus la formularea următoarelor **concluzii**:

1. **Studiul analitic al problemei științifice investigate a permis** precizarea și delimitarea semnificațiilor conceptelor de bază ale cercetării: „competență”, „competențe lingvistice”, „evaluare”, „evaluarea competențelor lingvistice”, „instrumente TIC”, **descrierea evoluției termenului „evaluare a competențelor lingvistice”**, generând interpretarea abordărilor științifice referitoare la metodologia de evaluare a competențelor lingvistice prin intermediul TIC în procesul de studiere universitară a limbii franceze și a condus la: (a) **conceptualizarea și validarea indicatorilor de apreciere a nivelului de dezvoltare a competențelor lingvistice ale studenților**, (b) **elaborarea și valorificarea Referențialului de evaluare a competențelor lingvistice**.

2. Evoluția calitativă a investigațiilor științifice privind evaluarea universitară din perspectiva didacticii competențelor demonstrează preocupări intense ale cercetătorilor pentru identificarea practicilor educaționale inovative de formare a competențelor lingvistice la studenți. În această ordine de idei, **a fost prezentat contextul pedagogic al evaluării competențelor lingvistice cu ajutorul instrumentelor TIC, au fost descrise oportunitățile metodologice de valorificare a TIC în mediul universitar**. Rezultatele cercetărilor experimentale la etapa preliminară și constatativă a experimentului pedagogic au condiționat identificarea reperelor teoretico-aplicative și stabilirea strategiilor didactice interactive și a activităților activ-participative eficiente pentru evaluarea competențelor lingvistice prin intermediul instrumentelor TIC, racordate la *Referențialul de evaluare a competențelor lingvistice*, elaborat și validat experimental.

3. Examinarea datelor experimentale privind gradul de valorificare a TIC în evaluarea competențelor lingvistice ale studenților și analiza practicilor universitare de asigurare a calității evaluării a demonstrat necesitatea valorificării complexe a TIC în evaluare, rațiuni din care **a fost conceput, întemeiat științific și validat experimental Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a competențelor lingvistice ale studenților reprezentat de softul educațional „Manualul digital interactiv de studiere a limbii franceze e-Flux” [51, 53, 54, 55]. Softul educațional elaborat în cercetare constituie o inovație în studiul limbii franceze [70, 71]** (fapt confirmat și de studenți-subiecții experimentali în chestionarul de evaluare a impactului utilizării manualului digital interactiv); originalitatea manualului este relevată de posibilitățile excepționale de studiu individual pe

care le oferă. Softul s-a dovedit a fi funcțional, eficient (78,38% din studenții chestionați au explicat succesul academic în studiul limbii franceze pe care l-au atins prin utilizarea softului educațional). Conceptul de bază al softului poate fi aplicat oricărei limbi străine studiate și oricărei discipline, rămânând astfel deschis pentru dezvoltare.

4. Experimentul pedagogic a permis confirmarea valorii formative a Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a competențelor lingvistice, validând reperele conceptuale și metodologice ale evaluării prin TIC în învățământul superior și descrierea taxonomiei competențelor lingvistice în cadrul formării competenței de comunicare în limba franceză a studenților pedagogi. *Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL* a fost validat experimental prin proiectarea/realizarea unui sistem de acțiuni pedagogice, întreprinse în vederea optimizării evaluării competențelor lingvistice ale studenților [50, 56, 57, 58, 63].

5. Experimentul pedagogic a generat date experimentale care au demonstrat creșterea nivelului de posedare al competențelor lingvistice de către studenți, de la 21,7% (etapa de constatare) către diminuarea nivelului minim și de la 20,6% (etapa de constatare) către 56,52% (etapa de control) pentru nivelul avansat de dezvoltare al competențelor lingvistice, **fapt care se datorează valorificării instrumentelor TIC** la toate etapele procesului instructiv – predare, învățare, evaluare. Accesul la surse didactice autentice, oferit de TIC a permis studenților să-și consolideze competențele de comunicare în limba franceză. Rezultatele cercetării demonstrează pertinenta problemei de cercetare, scopului și confirmă ipoteza investigației științifice.

6. Rezultatele științifice obținute în cercetare, care s-au axat pe determinarea și valorificarea fundamentelor teoretico-aplicative ale evaluării competențelor lingvistice prin TIC, prin intermediul implementării *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* **au contribuit la soluționarea problemei cercetate și au confirmat ipoteza investigației științifice**, prin optimizarea procesului de evaluare a competențelor lingvistice, facilitând semnificativ personalizarea, individualizarea și eficientizarea procesului evaluativ. **Din perspectiva conceperii evaluării ca proces de reglare - autoreglare a învățării**, își conturează actualitatea evoluția studenților spre învățarea autoevaluării ca element al metacogniției cu scop de autocorectare ce favorizează autonomia acestora în studiul universitar al limbii franceze.

În consens cu valorile teoretice și praxiologice ale cercetării formulăm următoarele **recomandări**:

Autorilor manualelor de limba franceză:

Transformarea manualele clasice de limba franceză în manuale digitale interactive, pentru a permite și elevilor, studenților, profesorilor, părinților din Republica Moldova să profite de avantajele multiple pe care le oferă MDI.

Cadrelor didactice universitare:

(a) *În formarea inițială:*

1. Dezvoltarea și valorificarea softului educațional de studiere a limbii franceze – *manualul digital interactiv e-Flux* – și inițierea proiectelor de aplicare a acestui soft și la alte discipline universitare, atât în cadrul UPS „Ion Creangă”, cât și la alte universități.

2. Utilizarea *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* și a tehnologiei didactice universitare de evaluare a competențelor lingvistice descrise în cercetare în procesul de formare a competenței de comunicare în limbile străine studiate.

3. Elaborarea suporturilor de curs în corespundere cu modelul tehnologic propus, în vederea ameliorării calității procesului de predare-învățare-evaluare a limbilor străine studiate la facultate.

4. Dezvoltarea competențelor lingvistice ale studenților în conformitate cu Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (2018) și implementarea *Indicatorilor de apreciere a nivelului de dezvoltare a competențelor lingvistice* la disciplina Limba franceză și comunicare, precum și la alte limbi străine studiate.

5. Motivarea studenților și (auto)motivarea continuă de a folosi noile tehnologii în procesul de predare-învățare-evaluare a limbilor străine.

(b) *În formarea continuă:*

6. Introducerea modului *Evaluarea competențelor lingvistice prin TIC în studierea universitară a limbilor străine* în cursurile de *Didactică a limbii* la programele de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și cel universitar.

7. Utilizarea reperelor teoretice și metodologice, a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* la elaborarea îndrumărilor, notelor de curs, ghidurilor metodologice pentru formarea continuă a cadrelor didactice care predau limbi și literaturi străine.

Studentilor-pedagogi:

Experimentarea valorificării instrumentelor TIC, a softurilor educaționale în formarea lor inițială în vederea dobândirii competențelor lingvistice, moment-cheie în formarea competenței de comunicare în limba străină studiată.

Investigația realizată proiectează mari perspective de realizare a unor cercetări, bazate pe studiul aprofundat al utilizării TIC în procesul de predare-învățare-evaluare a limbilor străine la nivel preuniversitar, universitar și pe tot parcursul vieții.

BIBLIOGRAFIE

1. ARDELEAN, A., MÂNDRUȚ, O. *Didactica formării competențelor*. România, Arad, 2012. 205 p. ISBN 978-973-664-578-5.
2. BERTHIAUME, D., DAELE, A. Évaluer les apprentissages des étudiant-e-s à l'aide du portfolio [online]. 2010 [citată 29.06.2017]. Disponibil: https://www.unil.ch/files/live/sites/cse/files/shared/brochures/memento_portfolio.pdf.
3. BIBEAU, R. À chacun son portfolio numérique. In: *CLIC, bulletin collégial des technologies de l'information et des communications* [online]. 2007, nr. 65 [citată 04.07.17]. Disponibil: <http://clic.ntic.org>.
4. BOCOȘ, M., JUCAN, D. *Teoria și metodologia instruirii și teoria și metodologia evaluării*. Pitești: Paralela 45, 2019. 216 p. ISBN 978-973-47-3032-2.
5. BOURGUIGNON, C. De l'approche communicative à l'approche „communicationnelle”: une rupture épistémologique en didactique des langues-cultures [online]. In: *Synergies Europe*, Franța, 2006, pp. 58-73 [citată 29.06.2016]. Disponibil: <https://www.gerflint.fr/Base/Europe1/Claire.pdf>.
6. BOUTIN, G. L'approche par compétence en éducation : un amalgame paradigmatique. In: *Eres/Connexions* [online]. Toulouse, Franța. 2004/1, nr. 81, pp. 25-41 [citată 03.07.2016]. Disponibil: <https://www.cairn.info/revue-connexions-2004-1-page-25.htm>.
7. BRONCKART, J.P., DOLZ, J. La notion de compétence : quelle pertinence pour l'étude de l'apprentissage des actions langagières ? In: *L'énigme de la compétence en éducation*. Paris: De Boeck Supérieur, 2002, pp. 25-44. ISBN 9782804140199.
8. BUCUN, N. Evaluarea eficienței învățării prin prisma pedagogiei competențelor. In: *Univers pedagogic*. Chișinău. 2014, nr. 1, pp. 3-16. ISSN 1811-5470.
9. BUTLEN, M., DOLZ, J. La logique des compétences : regards critiques. In: *Le français aujourd'hui* [online]. Paris, 2015, nr. 191, pp. 3-14 [citată 16.07.2016]. ISSN 2107-0857. Disponibil: <https://www.cairn.info/revue-le-francais-aujourd-hui-2015-4-page-3.htm>.
10. *Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues : apprendre, enseigner, évaluer*. Conseil de l'Europe/Paris: Éditions Didier, 2001. 196 p. ISBN 978-227805075-3.
11. *Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs*. Conseil de l'Europe: 2018. 254 p.
12. *Cadrul de referință al Curriculumului Universitar*. Coord. V. GUȚU. Chișinău: CEP USM, 2015. 128 p. ISBN 978-9975-71-689-5.

13. CERGHIT, I. *Sisteme de instruire alternativă și complementare*. Iași: Polirom, 2008. 400 p. ISBN 978-973-46-1016-7.
14. CHAUVIGNÉ, Ch., COULET, J.C. L'approche par compétence: un nouveau paradigme pour la pédagogie universitaire? In: *Revue française de pédagogie* [online]. Franța, Lyon, 2010, nr. 172, pp. 15-28 [citât 21.06.2016.]. ISSN 2105-2913. Disponibil: <http://rfp.revues.org/2169>.
15. Codul Educației al Republicii Moldova: nr. 152 din 17.07.2014. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2014, nr. 319-324, art nr. 634.
16. CONSTANTIN, S. *Manuel de pédagogie universitaire*. Beyrouth: Université Saint-Joseph, 2013. 162 p.
17. CÔTÉ, R., TARDIF, J. *Élaboration d'une grille d'évaluation*. Québec: Groupe ECEM, 2011. 55 p.
18. CRAHAY, M. Dangers, incertitudes et incomplétude de la logique de la compétence en éducation. In: *Revue française de pédagogie* [online]. Franța, Lyon, 2006, nr. 154, pp. 97-110 [citât 03.07.2016.]. ISSN 2105-2913. Disponibil: <https://rfp.revues.org/143>.
19. CUCOȘ, C. *Teoria și metodologia evaluării*. Iași: Polirom, 2008. 265 p. ISBN 978-973-46-0936-9.
20. CUQ, J.P., GRUCA, I. *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. Franța: Presses universitaires de Grenoble, 2005. 504 p. ISBN 2-7061-1301-4.
21. *Curriculum național. Limba străină I*. Chișinău, 2018. 124 p. ISBN 978-9975-3258-6-8.
22. DEL REY, A. Le succès mondial des compétences dans l'éducation : histoire d'un détournement. In: *Rue Descartes* [online]. Paris. 2012/1, nr. 73, pp. 7-21 [citât 03/07/2016]. ISSN 1144-0821. Disponibil: <https://www.cairn.info/revue-rue-descartes-2012-1-page-7.htm>.
23. FARR, R., TONE, B. *Le portfolio au service de l'apprentissage et de l'évaluation*. Montréal: Éditions Chenelière/McGraw-Hill, 1998. 193 p. ISBN 2-89461-168-4.
24. FĂȚ, S., LABĂR, A.V. *Eficiența utilizării noilor tehnologii în educație. EduTIC 2009*. Raport de cercetare evaluativă. București: Centrul pentru Inovare în Educație, 2009. 25 p.
25. GERARD, F.M. La complexité d'une évaluation des compétences à travers des situations complexes: nécessités théoriques et exigences du terrain. In: *Actes du colloque international Logique de compétences et développement curriculaire : débats, perspectives et alternative pour les systèmes éducatifs* [online]. Montréal: ORÉ, 2007 [citât 25.08.2020]. Disponibil : <http://www.fmgerard.be/textes/ComplexEval.pdf>
26. GLOBA, A. *Metodologia implementării noilor tehnologii informaționale în procesul de studiere a disciplinei universitare „tehnici de programare”*: monografie la tz de doct. Chișinău, 2018. 172 p. ISBN 978-9975-76-236-6.
27. GUȚU, V. Curriculum centrat pe competențe: orientări de optimizare/dezvoltare continuă. In: *Didactica Pro*. 2014, nr 3(85), pp. 6-10. ISSN 1810-6455.
28. HIRTT, N. L'approche par compétences : une mystification pédagogique. In: *L'école démocratique* [online]. Bruxelles, 2009, nr. 39 [citât 03.07.2016]. Disponibil: www.ecoledemocratique.org.
29. HOUOT, B. Les nouvelles technologies et l'histoire de la pédagogie au XXe siècle. In: *La pédagogie aujourd'hui*. Paris: Dunod, 1996, 255 p. ISBN 978-2100026272.
30. LISIEVICI, P. *Evaluarea în învățământ*. București: Aramis, 2002. 304 p. ISBN 973-8294-63-0.

31. MANOLESCU, M. *Teoria și metodologia evaluării*. București: Universitara, 2010. 329 p. ISBN 973-749-952-3.
32. MARTINEZ, P. *La Didactique des langues étrangères*. Paris: PUF, 2017. 128 p. ISBN 978-2-13-079964-1.
33. MINDER, M. *Didactique fonctionnelle. Objectifs, stratégies, évaluation. Le cognitivisme opérant*. Franța: De Boeck Supérieur, 2007. 376 p. ISBN 9782804156176.
34. PAPUC, L. COJOCARU M. et al. *Construcție și dezvoltare curriculară. Cadru teoretic*. Chișinău: Tipografia centrală, 2005. 176 p. ISBN 9975-78-384-8.
35. PARTOUNE, C. La pédagogie par situations-problèmes. In: *Puzzle, CIFEN* [online]. Belgia, Université de Liège. 2002 [citat 06.07.2017]. Disponibil: http://www.lmg.ulg.ac.be/articles/situation_probleme.html.
36. PERRENOUD, P. *Développer des compétences dès l'école* [online]. Geneva, 2001 [citat 10.07.2016]. Disponibil : http://www.unige.ch/fapse/SSE/teachers/perrenoud/php_main/php_2001/2001_26.html.
37. PERRENOUD, P. *L'approche par compétence, une réponse à l'échec scolaire ?* [online]. Geneva, 2000 [citat 03/07/2016]. Disponibil: http://www.unige.ch/fapse/SSE/teachers/perrenoud/php_main/php_2000/2000_22.html.
38. Plan-Cadru pentru studii superioare. *Ministerul Educației al R. Moldova*, 2011 [citat 15.09.2020]. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/plan-cadru_pentru_studii_superioare.pdf.
39. POGOLȘA, L. et al. *Referențialul de evaluare a competențelor specifice formate elevilor*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2014. 596 p. ISBN 978-9975-53-333-1.
40. POTOLEA, D., MANOLESCU, M. *Teoria și practica evaluării educaționale*. România, 2005. 248 p. ISBN 973-0-04233-0.
41. RADU, T.I. *Evaluarea în procesul didactic*. București: E.D.P., 2007. 288 p. ISBN 9789733023548.
42. Recomandarea 2006/962/CE privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții [online]. *Comisia Europeană*, 2006 [citat 24.08.2020]. Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:32006H0962>.
43. ROEGIERS, X. *La pédagogie de l'intégration*. Bruxelles: De Boeck, 2010. 345 p. ISBN 978-2804160098.
44. SCALLON, G. *L'évaluation des apprentissages dans une approche par compétences*. Bruxelles: De Boeck, 2007. 342 p. ISBN 978-2-8041-5603-9.
45. SOLCAN, A., GUZUN, M. *Flux. Méthode de français. Phonétique/communication: niveau débutant*. Chișinău: Tipogr. UPS „Ion Creangă”, 2008. 283 p. ISBN 978-9975-46-019-4.
46. *Standarde de competență – instrument de realizare a politicilor educaționale*. Coord. L. POGOLȘA, N. BUCUN. Chișinău, 2010. 272 p.
47. *Standarde de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general*. Coord. A. GREMALSCHI. Chișinău, Ministerul Educației al Republicii Moldova, 2015. 8 p.
48. Strategia „Educația 2020”. In: *Monitorul Oficial* al Republicii Moldova, 2014, nr. 345-351, 74 p.
49. *TIC: un référentiel de compétences pour les enseignants*. Paris: UNESCO, 2011. 107 p. ISBN 978-92-3-001054-6.

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI

Articole în reviste științifice

50. BULAT-GUZUN, A. Evaluarea progresului studenților în demersul bazat pe competențe. In: *Revista de Științe Socioumane*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2020, nr. 3 (46). ISSN 1857-0119.
51. BULAT-GUZUN, A. Manualul digital interactiv – cheia succesului pentru TIC în educație. In: *Didactica Pro*. Chișinău, 2020, nr. 4 (122), pp. 44-47. ISSN 1810-6455.
52. BULAT, A. Proiectul – metodă modernă de evaluare. In: *Didactica Pro*. Chișinău, 2018, nr. 1 (107), pp. 6-9. ISSN 1810-6455.

Articole în lucrările conferințelor și altor manifestări științifice

53. BULAT-GUZUN, A. Exploitation du manuel numérique interactif en classe de FLE. In: *Pratiques innovantes de l'enseignement/apprentissage du français précoce*. La Francopolyphonie, Colocviu cu participare internațională, ed. XV. ULIM, 2020 (în curs de apariție).
54. BULAT-GUZUN, A. Le manuel numérique interactif en classe de FLE. In: *Probleme ale Științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Conferința științifică internațională aniversară de 80 de ani ai UPS „Ion Creangă”*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2020, seria XXII, vol. IV, pp. 149-152. ISBN 978-9975-46-453-6.
55. BULAT, A. Manualul digital interactiv în studierea limbilor străine. In: *Interdisciplinaritate și dialog multicultural. Analele conferinței internaționale*. Galați, 2020, vol. II (în curs de apariție).
56. BULAT, A. Evaluarea activității de producere a mesajelor orale ale studenților prin TIC. In: *Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine. Conferința științifică internațională*. Chișinău, 2019, pp. 21-25. ISBN 978-9975-3408-5-4.
57. BALMUȘ, N., BULAT, A. e-FLUX: manual digital interactiv de studiere a limbii franceze. In: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Materialele conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor*. Chișinău, 2019, seria XXI, vol. II, pp. 299-307. ISBN 978-9975-3370-3-8.
58. BULAT, A. Evaluarea competenței de receptare orală a studenților. In: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Materialele conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2019, seria XXI, vol. IV, pp. 240-247. ISBN 978-9975-3370-5-2.
59. BULAT, A. Evaluarea studenților în demersul pedagogiei erorii. In: *Noi tendințe în predarea limbajelor de specialitate în contextul racordării învățământului la cerințele pieții muncii. Actele Conferinței științifice internaționale*. Chișinău: USM, 2018, pp. 49-55. ISBN 978-9975-56-604-9.
60. BULAT, A. Portofoliul – instrument de evaluare a competențelor. In: *Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2018, vol. XVII, partea I, pp. 53-60. ISBN 978-9975-46-393-5.
61. BULAT, A. Évaluation dans le contexte de la pédagogie de l'erreur. In: *Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului. Materialele conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS Ion Creangă*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2018, seria XX, vol. I, pp. 321-334. ISBN 978-9975-46-375-1.
62. BULAT, A. Grila de evaluare în demersul bazat pe competențe. In: *Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine. Analele conferinței științifice cu participare*

internațională. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2018, pp. 177-185. ISBN 978-9975-136-73-0.

63. BULAT, A. Utilizarea TIC în evaluarea competențelor lingvistice. In: *Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor*. Chișinău: UPSC, 2017, vol. XVI, partea I, pp. 7-13 p. ISBN 978-9975-46-347-8.
64. BULAT, A. L’approche par compétences dans la lutte contre l’échec scolaire. In: *Probleme ale științelor sociumanistice și modernizării învățământului. Materialele conferinței științifice anuale a profesorilor și cercetătorilor UPS „Ion Creangă”*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2017, seria XIX, vol. III, pp. 152-157. ISBN 978-9975-46-336-2.
65. BULAT, A. Modelul centrat pe competențe: critici și păreri. In: *Predarea/învățarea pe competențe - componentă esențială a reformei sistemului educativ. Conferința științifică cu participare internațională (2016)*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2017, pp. 46-48. ISBN 978-9975-46-339-3.
66. BULAT, A. Evaluarea școlară: delimitări conceptuale. In: *Probleme actuale ale științelor umanistice. Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2016, vol. XV, partea I, pp. 48-53. ISBN 978-9975-46-296-9.
67. BULAT, A. Evaluarea – etapa indispensabilă a învățământului de calitate. In: *Particularitățile Lingvistice și Funcționale ale Lexicului și Metodologia Predării Diferențiate a Limbilor Străine. Actele Conferinței științifice Internaționale*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2015, pp. 161-169. ISBN 978-9975-46-783-9.

Cărți de specialitate

68. BULAT, A. et al. *J’étudie et je pratique la grammaire française*. Chișinău: Garomont, 2019. 288 p. ISBN 978-9975-134-59-0.
69. JOSAN, O., BULAT, A. *Le verbe français : exercices et évaluations*. Chișinău: Bons Offices, 2016. 176 p. ISBN 978-9975-87-108-2.

Brevete de invenție și alte obiecte de proprietate intelectuală

70. BULAT, A., BALMUȘ, N. *e-FLUX: Manual digital interactiv de studiere a limbii franceze*. Certificat de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe. Seria O, nr. 6292. Chișinău: Agenția de Stat pentru proprietate intelectuală, 2019.
71. BALMUȘ, N., BURLACU, N., BULAT, A. *Medalia de aur pentru “Manual digital interactiv de studiere a limbilor străine”*. România: Expoziția internațională EuroInvent, ed. 11, 2019.
72. BULAT, A. Locul III și Premiul publicului la concursul național „Teza mea de doctor în 180 de secunde”, 1 ediție, Chișinău, AUF, Clasa viitorului, 2019.
73. BULAT, A. Diplomă pentru profesionalism în domeniul cercetării doctorale. UPS „Ion Creangă”: Școala doctorală Științe Educației, 2019.

Alte lucrări și realizări specifice diferitor domenii științifice

74. BULAT, A. *Précis de lexicologie. Support de cours*. Chișinău: Garomont, 2019, 120 p. ISBN 978-9975-134-96-5.

ADNOTARE

Bulat-Guzun Ana

Evaluarea competențelor lingvistice prin TIC în studiul universitar al limbii franceze teză de doctor în științe ale educației, Chișinău, 2020

Volumul și structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 222 surse, 156 de pagini text de bază, 43 de figuri, 24 tabele, 31 de anexe.

Publicații la tema tezei. Rezultatele au fost publicate în 24 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: evaluare, competență, competențe lingvistice, evaluarea competențelor lingvistice, instrumente TIC, competență digitală, didactica limbii franceze.

Domeniul de studiu: teoria și metodologia instruirii (limba franceză).

Scopul cercetării: presupune stabilirea reperelor teoretice, elaborarea și validarea *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* ale studenților în studiul limbii franceze.

Obiectivele cercetării: determinarea reperelor teoretice privind evaluarea competențelor lingvistice prin TIC în contextul predării-învățării universitare; interpretarea oportunităților metodologice ale evaluării competențelor lingvistice prin TIC ca preocupare pedagogică în învățământul superior; studiul experimental al gradului de valorificare a TIC în evaluarea competențelor lingvistice ale studenților; elaborarea, implementarea și validarea experimentală a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* ale studenților care învață limba franceză; estimarea eficienței metodologiei reprezentată de *Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL*.

Noutatea și originalitatea științifică: rezidă în identificarea perspectivelor teoretice actuale ale valorificării pragmatice a TIC în procesul predării-învățării-evaluării limbii franceze; precizarea și dezvoltarea semnificației conceptelor de bază - „evaluare”, „competență”, „competență lingvistică”, „evaluarea competențelor lingvistice”, instrumente „TIC”, analizate în contextul stabilirii metodologiei de evaluare a competențelor lingvistice în studiul universitar al limbii franceze și al evidențierii abordărilor și orientărilor științifice privind utilizarea TIC; discriminarea nivelurilor de dezvoltare a competențelor lingvistice ale studenților, formularea criteriilor de evaluare și a indicatorilor competențelor lingvistice; descrierea Referențialului de evaluare a competențelor lingvistice prin TIC în studiul limbii franceze.

Rezultatele științifice obținute în cercetare constă în determinarea fundamentelor teoretice privind competențele lingvistice, elaborarea și validarea experimentală a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* ale studenților, prin elucidarea oportunităților metodologice de eficientizare a didacticii limbii franceze în învățământul superior care contribuie la dezvoltarea didacticii universitare în contextul societății informaționale.

Semnificația teoretică a cercetării este susținută de: analiza, precizarea, delimitarea și interpretarea cadrului conceptual al evaluării prin TIC a competențelor lingvistice la nivelul unor criterii și indicatori specifici; interpretarea orientărilor științifice privind TIC, a dificultăților de utilizare a instrumentelor TIC în studierea limbii franceze; elucidarea oportunităților metodologice de eficientizare a didacticii limbii franceze în învățământul superior.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în elaborarea, argumentarea științifică și validarea experimentală a *Modelului tehnologic de evaluare prin TIC a CL* în studiul universitar al limbii franceze. Fundamentele teoretico-aplicative (inserate în model) valorificate și validate în cadrul experimentului pedagogic realizat au contribuit la sporirea eficienței dezvoltării competenței de comunicare, în general, și la ameliorarea procesului de evaluare a competențelor lingvistice prin intermediul TIC, în particular. *Referențialul de evaluare a competențelor lingvistice, Grila de evaluare, Indicatorii de apreciere a nivelului de dezvoltare a competențelor lingvistice, Matricea de dezvoltare a competențelor lingvistice prin utilizarea manualului digital interactiv e-Flux* pot fi aplicate nu doar în predarea-învățarea-evaluarea limbii franceze, ci și în studiul altor limbi străine la nivel universitar și pentru formarea continuă a cadrelor didactice. Reperetele teoretice și metodologice ale cercetării pot servi ca suport teoretic în elaborarea ghidurilor metodologice și a notelor de curs.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul cercetărilor experimentale din cadrul UPS „Ion Creangă”, la cursurile de limba franceză, prin implementarea fundamentelor teoretico-aplicative elaborate și structurate în *Modelul tehnologic de evaluare prin TIC a CL* în studiul universitar al limbii franceze, inclusiv prin participarea la conferințe naționale și internaționale etc.

АННОТАЦИЯ

Булат-Гузун Анна

Определение уровней сформированности лингвистических компетенций посредством ИКТ в процессе обучения французскому языку в университетских учреждениях. Диссертация на соискание учёной степени кандидата педагогических наук, Кишинев, 2020

Структура и объём диссертации: введение, три главы, основные выводы и рекомендации, библиография из 222 источников, 156 страниц основного текста, 43 рисунка, 24 таблиц и 31 приложений.

Публикации на тему диссертации: Результаты исследования опубликованы в 24 научных работах.

Ключевые слова: оценивание, компетенция, лингвистические компетенции (ЛК), определение/оценивание уровней сформированности лингвистических компетенций (ОУСЛК), ИКТ (информационные и коммуникационные технологии) инструменты, цифровая компетенция, дидактика французского языка.

Область исследования: теория и методика преподавания (французский язык)

Целью исследования является определение теоретико-прикладных ориентиров, разработка и проверка экспериментальной методики по определению уровней сформированности лингвистических компетенций путем использования ИКТ в процессе обучения французскому языку.

Задачи диссертационного исследования: определить теоретические ориентиры оценивания лингвистических компетенций путем использования ИКТ в контексте преподавания-обучения в университетских учреждениях; интерпретировать методологические возможности оценивания уровней сформированности лингвистических компетенций с помощью ИКТ, как педагогическую проблему, в университетских учреждениях; экспериментально исследовать степени значения ИКТ при оценивании уровней сформированности лингвистических компетенций студентов; разработать, внедрить и экспериментально проверить *Технологическую модель определения уровней сформированности лингвистических компетенций у студентов при изучении французского языка по средством использования ИКТ*; оценить эффективность методологии, представленной в *Технологической модели определения уровней сформированности лингвистических компетенций по средством ИКТ*;

Научная новизна и актуальность исследования заключается: в определении текущих теоретических перспектив, значимости эпистемологического и прагматического использования ИКТ в процессе преподавания-обучения и определения уровней знания французского языка; в уточнении и раскрытии значения основных понятий - «оценивание», «компетенция», «ЛК», «ОУСЛК», «ИКТ» инструменты, анализируемых в контексте выявления модели по ОУСЛК в процессе обучения французскому языку в университетских учреждениях, и выделения подходов и научных рекомендаций по использованию ИКТ; в выявлении уровней сформированности лингвистических компетенций и показателей владения языком студентов, формулировании критериев оценивания и показателей сформированности лингвистических компетенций студентов; в описании Системы ОУСЛК используя ИКТ в обучении французскому языку в университетских учреждениях.

Научные результаты, полученные в ходе исследования, заключаются в определении теоретических основ лингвистических компетенций, в разработке и экспериментальной проверке *Технологической модели определения уровней сформированности лингвистических компетенций у студентов*, путем выяснения методологических возможностей рационализации преподавания французского языка в высших учебных заведениях, которые способствуют развитию преподавания в университетах в контексте развития информационного общества.

Теоретическая значимость результатов исследования подтверждается: анализом, уточнением, разграничением и интерпретацией концептуальной основы оценивания ЛК, на уровне конкретных критериев и показателей, используя ИКТ; анализом научных направлений связанных с исследованием новых технологий, с трудностями использования инструментов ИКТ при обучении французскому языку; выяснением методологических возможностей для оптимизации преподавания французского языка в университетских учреждениях.

Практическая значимость результатов исследования заключается в разработке и проверке экспериментально-опытным путем теоретико-прикладных основ, структурированных в компонентах и инструментах *Технологической модели по определению уровней сформированности лингвистических компетенций с помощью ИКТ при изучении французского языка*.

Внедрение научных результатов исследования было достигнуто посредством организации экспериментальных исследований, проведенных в Кишинёвском государственном педагогическом университете имени Иона Крянгэ, на занятиях французского языка, путем внедрения теоретических и прикладных основ, разработанных и структурированных в *Технологической модели по определению уровней сформированности ЛК с помощью ИКТ при обучении французскому языку* в университетских учреждениях, также представленные в работе результаты исследования нашли отражение в выступлениях на национальных и международных конференциях, в публикациях научных материалов, учебников/специализированных книг и проведении практических занятий с студентами, изучающими французский язык.

ANNOTATION

Bulat-Guzun Ana

Assessing linguistic competences through ICT in university study of French.

PhD thesis in pedagogical sciences, Chisinau, 2020

The Structure of the thesis: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, 222 bibliography sources, 156 pages of text, 43 figures, 24 tables, 31 appendixes.

Publications related to the topic of the thesis: 24 scientific works

Key-words: assessment, competence, linguistic competences, assessing linguistic competences, ICT, digital competence, French language.

Field of study: Theory and Methodology of Instruction (French language).

Research purpose: to determine theoretical-practical aspects, to develop and validate the methodology of assessing linguistic competences through ICT in learning French.

Research objectives: to determine the theoretical landmarks regarding the evaluation of linguistic competences through ICT in the context of university study of French; to interpret the methodological opportunities of assessing linguistic competences through ICT as a pedagogical concern in higher education; to study experimentally the degree of reevaluation of ICT in assessing students' linguistic competences; to elaborate, implement and validate experimentally the *Technological model for assessing students' linguistic competences through ICT in learning the French language*; to estimate the efficiency of the represented methodology as *Technological model for assessing students' linguistic competences through ICT*.

The scientific novelty and originality assume the identification of the theoretical utility and extension of the epistemic and pragmatic use of ICT in the process of the French language teaching-learning-assessing; the clarification and identification of the meaning of the basic concepts - „assessment”, „competence”, „linguistic competences”, „assessing linguistic competences”, „ICT” instruments, analyzed in the context of establishing the methodology for the assessing of the linguistic competences in learning French and highlighting the scientific approaches and orientations regarding the use of ICT; revealing the development levels and indicators of students' linguistic competences, formulating assessing criteria; the description of the assessing criteria of the linguistic competences development through ICT.

The scientific results obtained in the research consist in determining the theoretical foundations of the linguistic competences, the development and experimental validation of the *Technological model for assessing students' linguistic competences through ICT*, by elucidating methodological opportunities of language didactics development and efficiency in French language teaching at university level, in the context of an informational society.

The theoretical significance of the research is supported by the analysis, specification, delimitation, and interpretation of the aspects of the conceptual framework for assessing students' linguistic competences through ICT; the examination and analysis of scientific guidelines in the context of the use of ICT, the difficulties of using ICT in studying the French language; the elucidation of the methodological opportunities to make teaching the French language more efficient at university level.

The practical value of the research consists in the elaboration and validation of the theoretical-practical fundamentals, structured in the components and instruments of the *Technological model for assessing the linguistic competences through ICT in learning French*.

The implementation of the scientific results was carried out through the experimental research steps at SPU „Ion Creanga”, during French lessons, by implementing the theoretical and practical fundamental elaborated and structured in the *Technological model for assessing the linguistic competences through ICT in learning French at university level*, including participation in national and international conferences, publishing scientific materials, grammar textbooks and carrying out practical activities with students.

BULAT-GUZUN ANA

**EVALUAREA COMPETENȚELOR LINGVISTICE PRIN TIC
ÎN STUDIUL UNIVERSITAR AL LIMBII FRANCEZE**

533.01 PEDAGOGIE UNIVERSITARĂ

REZUMATUL

tezei de doctor în științe ale educației

Aprobat spre tipar

Hârtie ofset.

Coli de tipar: 1,7

Formatul hârtiei 60 x 84 1/16

Tipar ofset Tiraj: 50 ex.

Comanda nr. GS161220/4

Tipografia SC „Garomont Studio” SRL, str. I. Creangă, 1
Chișinău, MD-2069